

Την επόμενο απόγευμα του φετινού [Σουηδικού](#) ράλυ, έτυχε να δω μια Σουηδική κινηματογραφική παραγωγή. Κέντρο

ισε το ενδιαφέρον μου και ταυτόχρονα ανακάλεσε από την μνήμη περιστατικό για την μενταλιτέ αυτού του Σκανδιναβικού λαού. Έτσι πλέχτηκαν όλα μαζί, σε ένα διαφορετικό, βόρειο σύνολο.

Όπου η ταινία με τίτλο "A Man Called Ove", πραγματεύεται την συμπεριφορά ενός ηλικιωμένου Σουηδού που εν πρώτοις εμφανίζεται σφόδρα αντιπαθής.

Καθώς ξετυλίγεται όμως το παρελθόν του, που προβάλλεται μέσα στο παρόν, αφενός κατανοούμε τα αίτια της συμπεριφοράς του, αφετέρου έρχεται το ίδιο περιβάλλον, ο ίδιος περιγυρος που τον κάνει αντιπαθή, να τον μαλακώσει.

Ως σενάριο είναι κάπως αισιόδοξα αφελές, με την λογική ότι εμπειρίες μιας ολόκληρης ζωής δύσκολα αναιρούνται.

Ιδεολογίες που υπηρετήθηκαν πιστά για δεκαετίες δεν είναι εύκολο να ανατραπούν.

Ειδικά αν έχουν να κάνουν με έναν, έστω, καθαρό πατριωτισμό, που ενίοτε αγγίζει κάποιον ευγενή εθνικισμό, ή ακόμα μια συστολή απέναντι στην ομοφυλοφιλία που μπορεί, ακραία, να μεταφραστεί και ως ομοφοβία.

Να θυμηθούμε και μια παράλληλη σύλληψη, το Gran Torino του C. Eastwood μια αμερικανική βερσιόν, πάνω στο ίδιο περίπου πλαίσιο.

Ο Ονε με την καθολική βοήθεια αλλά και την έντονη, συχνά παρεμβατική, παρουσία των ανθρώπων της γειτονιάς του, μεταβάλλεται.

Ξεχνά το έντονο φλερτ με τη αυτοκτονία και ανοίγει την αγκαλιά του στη ζωή. Δεν μετακινείται από τις θέσεις του, απομακρύνεται όμως από τον φανατισμό, από ένα είδος αυστηρής τυπολατρίας και τελικά κοινωνικοποιείται σε μια κοινωνία που καθόλου δεν του αρέσει, ή έστω που δεν ταιριάζει.

Ασφαλώς περνάνε και άλλα μηνύματα, όπως ότι δεξιότητες των παλαιότερων γενεών που χάνονται καθώς αναδύονται οι αντίστοιχες των νεότερων γενεών. Γεγονός που εκνευρίζει τα μέγιστα τον Ονε, μη διστάζοντας να χρησιμοποιεί κατά ριπάς τον χαρακτηρισμό «ηλίθιοι».

Ο πρωταγωνιστής μας είναι περσόνα του πράττειν. Μηχανικός, με ικανότητες στο κατασκευάζειν, στο επισκευάζειν, με έναν πιο οικουμενικό τρόπο σκέψης και πρακτικής, από τους νεότερους, οι οποίοι με τη σειρά τους έχουν άλλα χαρίσματα.

Ταυτόχρονα μέσα από τις σκηνές και τους διαλόγους, έρχονται και βασικά στοιχεία της Σκανδιναβικής κουλτούρας, που βέβαια πόρω απέχουν από τις μεσογειακές συνήθειες. Πολλά ζηλευτά, άλλο τόσα απόμακρα. Ένα χαρακτηριστικό είναι η πίστη στους κανόνες και στους προγραμματισμούς, ένα άλλο η απουσία αβερτοσύνης, η παρουσία της οποίας αποτελεί σχεδόν επίδειξη ή λανθάνουσα τακτική για τους Σουηδούς.

Επ' αυτού, να αναφέρω και την προ εικοσαετίας εμπειρία μου από τον παγωμένο Βορρά. Μέσα Φλεβάρη του '99, βρεθήκαμε εκεί για την φωτογραφική κάλυψη του Σουηδικού αγώνα.

Είχαμε νοικιάσει με τον Νίκο και τον Γουίλυ, κοντά στο Κάρλσταντ, για τέσσερις νύκτες ένα δωμάτιο στο σπιτικό του Σβεν, και της συζύγου του. Ευγενείς και καλοσυνάτοι, άνευ αμφιβολίας.

Ένα πρωινό, αξημέρωτα ακόμα πριν ξεκινήσουμε, πέρασε ο Μαθιός ήπια λίγο καφέ, ίσως να πήρε δυο κουλούρια ή δυο φέτες ψωμί. Όταν την μέρα που αναχωρούσαμε, ρωτήσαμε αν χρωστάμε κάτι άλλο, διότι είχαμε προπληρώσει, μας χρέωσαν ένα ακόμα πρωινό «για το φίλο σας που ήρθε τότε».

Ούτε ο πιο λιγούρης Έλληνας δεν θα έπραττε κάτι τέτοιο. Δεν το αναφέρω ως κριτική, το καταθέτω ως διαφορά αντίληψης.

Αυτή η μεγάλη διαφορά ανάμεσα στους δυο λαούς αποτέλεσε ένα ισχυρό όπλο στη φαρέτρα των Ρόδιων από την δεκαετία του '60 απέναντι στο Σκανδιναβικό γένος, τότε που με την ελευθεριότητά του ανακάλυπτε το νησί των Ιπποτών, τον ήλιο και άλλα τμήματα της Ελληνικής φιλοξενίας, δια να τεθεί με ευρύτερους όρους.

Όπως και να 'χει τόσο το '04 όσο και το '14, είχα την τύχη ξαναβρεθώ εκεί, πάλι χειμώνα για δυο ξεχωριστές εμπειρίες, αποκομίζοντας παρόμοιες εντυπώσεις. Αλλά αυτές, είναι δυο άλλες ιστορίες που θα γραφτούν όταν δοθεί το έναυσμα με την επόμενη Σουηδική κινηματογραφική παραγωγή.